

Els dijous del

Cineclub

Infància i Cinema | 29 de gener de 2015 | Horari: 20.00 i 22.30 h

Dare mo shiranai

(Nadie sabe, 2004) Hirokazu Koreeda

Sinopsi

Quatre nens, viuen amb la seva mare a Tòquio. Viuen tancats en un petit pis i no van a l'escola. Un dia, la seva mare se'n va i no torna, deixant una mica de diners i una nota on encarrega al fill gran que es faci càrrec dels seus germans.

Fitxa artística

Yuya Yagira Akira
Ayu Kitaura Kyoko
Hiei Kimura Shigeru
Momoko Shimizu Yuki
Hanae Kan Saki
You Keiko (la mare)

Fitxa tècnica

Director Hirokazu Koreeda
Guió Hirokazu Koreeda
Productor Hirokazu Koreeda
Música original Titi Matsumara
Gonzalez Mikami (Gontiti)
Fotografia Yutaka Yamasaki
Muntatge Hirokazu Kore-eda
Durada 141 minuts
País Japó

El director

Hirokazu Koreeda, és avui en dia un clar exponent del cinema japonès contemporani, qui retrata com ningú la quotidianitat del país nipó. Ho fa amb les eines pròpies del documental, que l'autor coneix prou bé, ja que va començar en el món de l'audiovisual dedicant-se a aquest gènere. També és un clar hereu del minimalisme de Yasujiro Ozu, considerat un dels mestres del cinema oriental. Aquestes eines li serveixen per configurar un llenguatge propi que sap utilitzar de manera magistral per tractar problemàtiques socials plenament contemporànies.

Pertany a la generació de Naomi Kawase y Kiyoshi Kurosawa, autors tots ells més reconeguts a Europa, als importants festivals europeus com Cannes, Berlín, i Venècia, que no pas al seu propi país, on fins al moment no han obtingut el mateix reconeixement.

La cinematografia d'aquest director gira de manera constant entorn la mort, els records i la infància. Des de diferents enfocaments, des de diferents punts de vista, amb un to més dur, a vegades més agredolç, però sempre està molt dirigit a tractar aquest tipus de temes.

Va dirigir documentals, com *Shikas* (1991), *Lecciones de una hoja* (1991),

Agosto sin él (1995), i *Kioku ga ushinawareta toki* (1996). A partir del 1995 va començar amb els llargmetratges de ficció, i ha anat alternant la ficció i el documental. Els títols més destacats dels últims temps són: *Nadie Sabe* (2004), *Hana* (2006), *Still walking* (2008), *Air doll* (2009), *Kiseki* (2011), i *De tal padre, tal hijo* (2013). Ha obtingut nombrosos premis i reconeixements, entre els que destaquen millor guió per *Kiseki* al Festival de San Sebastián del 2011, millor guió per *De tal padre, tal hijo* al Festival de Cannes del 2013, i millor director per *Still Walking* als Asian Film Awards al 2009.

Nadie Sabe

Nadie sabe és el quart llargmetratge de ficció de Hirokazu Koreeda, i el primer estrenat a Espanya. Realitzada al 2004, és una pel·lícula basada en fets reals. La història parteix dels coneguts fets dels nens abandonats de Sugamo, ocorreguts a Japó al 1987. Una mare va abandonar als seus quatre fills, de pare s diferents, per anar-se'n a viure amb la seva parella. Els va deixar 50.000 iens per a les despeses. Cap dels nens anava a l'escola, i cap, excepte el gran, figurava al Registre Civil. Van viure sis mesos sols, sense que ningú advertís la situació, fins que va morir la filla petita, degut a una agressió per part d'un

dels amics del fill gran. A partir d'aquí van ser descoberts, i el cas va ser denunciat i la notícia va aparèixer als mitjans. La mare dels nens va ser acusada d'abandonament infantil i condemnada a tres anys de presó. No obstant, al haver complert la condemna va recuperar la custòdia de dos dels seus fills.

Aquesta notícia al diari li serveix a Koreeda com a punt de partida per explicar aquesta història arrabassadora. Això és habitual en aquest autor, ja ho va fer en altres films. Al film, Keiko és una mare jove que es trasllada a una casa nova amb els seus quatre fills. A dos d'ells els amaga en una maleta, perquè no siguin vistos i així els deixin viure en el nou pis. Aquesta és la presentació d'aquesta peculiar família, amb la mare, Keiko, el fill gran, Akira, la germana gran, Kyoko, el germà petit, Shigeru, i la germana petita, Yuki.

Keiko no para gaire per casa, i és el fill gran, Akira, qui s'ha de fer càrrec dels seus germans petits i de tirar endavant la família.

La posada en escena és minimalista, ens recorda a Yasuhiro Ozu, amb la utilització dels plans llargs fixos, jugant amb l'estètica dels buits i la recreació dels detalls. La càmera s'apropa i s'atura en les extremitats dels nens: els peus a la dutxa, uns dits dibuixant en un vidre entelat, un dit acariciant una taca de laca en el tatami, o unes mans jugant amb formigues al parc. Viuen en un petit apartament, que conforma el seu univers, ja que tenen prohibit sortir a l'exterior, només pot sortir-hi Akira, el fill gran.

Koreeda, per plasmar aquesta realitat claustrofòbica va filmar en un petit apartament de 40 m, amb una càme-

ra de 16 mm i il·luminació natural. Va voler d'alguna manera simular el cas real, i va fer que els nens visquessin a l'apartament durant tres mesos. Li va sortir bé, i va provocar una gran complicitat entre els joves actors.

El resultat obtingut amb aquestes tècniques preses de la seva experiència amb els documentals és fascinant, ja que aconsegueix unes interpretacions extraordinàries per part dels nens. Yuya Yagira, en el paper d'Akira, va aconseguir guanyar el premi a la millor interpretació masculina al Festival de Cannes del 2004.

No va ser fins al 2002 que Hirokazu va posar en marxa aquesta pel·lícula. Les lleis japoneses protegeixen l'anonimat dels menors d'edat, i és per això que el director no va poder contactar amb els protagonistes reals del cas. De manera que al reescriure el guió original, va imaginar les diferents situacions i anècdotes que van configurant el film. En Akira recau la responsabilitat de fer-se càrrec dels seus germans petits. És ell qui va a comprar, i qui fa mans i mànigues per aconseguir més diners, quan aquests s'acaben. Ell i la seva germana Kyoko comencen a prendre consciència que la seva situació no és normal. Sobretot Akira, que està assumint un rol i assolint una maduresa que no li pertoca. Una de les escenes més impactant de la pel·lícula es produeix en una conversa entre la mare i el fill gran, quan sembla que els papers estiguin intercanviats, i Akira li demana a la seva mare que vol tornar a l'escola, i la mare en una actitud infantil i immadura, evadeix el tema i li respon que no cal.

Aquí l'espectador es pot començar a

incomodar, perquè encara que la violència no apareix d'una manera explícita en el film, sí que el context resulta virulent i injust.

De tota manera, Koreeda no cau en la temptació d'arremetre en excés contra la mare, sinó que la tracta sobretot d'inconscient.

Malgrat els esforços sobretot del fill gran de tirar endavant la família, no només des d'un punt de vista econòmic sinó també emocional, és evident que la situació els supera i presenciem un procés de deteriorament d'aquest peculiar nucli familiar que arriba al seu punt culminant amb la mort de la petita Yuki.

Akira, Kyoko, Shigeru i Yuki són invisibles a la societat. Ningú els veu, o quasi ningú els vol veure, excepte alguns que també experimenten la marginació d'aquesta mateixa societat i demostren una certa implicació. En aquest context, un altre personatge, Saki, s'afegeix en el tram final del film, i li serveix a Koreeda com a contrapunt al nucli familiar, ja que aquesta jove és una noia solitària, que tot i pertànyer a una família benestant, també se sent abandonada i més sola que els nostres protagonistes.

La música composta pel famós duet japonès Gontiti encaixa com anell al dit per ressaltar l'univers dels nens, narrat tal com ho fa Koreeda, amb aquest discurs que esdevé tant poètic.

I aquí us deixem amb aquest meravellós film, que no ens deixarà indiferents i que incita, com ho fa el bon cinema, a la reflexió; encara que potser també ens fa passar per uns moments d'incomoditat.

Glòria Soler